

Berichten

Verenigingsverslagen en -mededelingen

Nederlandsch Tandheelkundig Genootschap

Samenstelling nieuw bestuur

Het bestuur van het *Nederlandsch Tandheelkundig Genootschap* is per 19 maart a.s. als volgt samengesteld:

J.L.M. van den Heuvel, voorzitter
 Prof.dr. I. van der Waal, vice-voorzitter
 Dr. Ch.M. Kemp-Scholte, secretaris
 Prof.dr. C. de Putter, penningmeester
 Dr. C. de Baat, commissaris

Adres van het secretariaat is: Heerdlaan 20, 6721 GM Bennekom; tel. 0318-414720.

Binnenland

Promotie

L.B. Creemers

Op vrijdag 24 oktober 1997 promoveerde mevrouw L.B. Creemers tot doctor aan de Universiteit van Amsterdam op een proefschrift getiteld 'Mechanisms of collagen degradation in soft connective tissue'.

Promotor was prof.dr. W. Beertsen en dr. V. Everts trad op als copromotor.

N.J.M. Opdam

Op donderdag 15 januari 1998 promoveerde de heer N.J.M. Opdam tot doctor aan de Katholieke Universiteit Nijmegen op een proefschrift getiteld 'Clinical procedures for posterior composite restorations'.

Promotor was prof.dr. R.C.M. Burgersdijk en dr. F.J.M. Roeters trad op als copromotor.

Th.H.M. van den Heuvel

Op donderdag 12 februari 1998 promoveerde mevrouw Th.H.M. van den Heuvel aan de Katholieke Universiteit Nijmegen op een proefschrift getiteld 'The periosteum of the growing rabbit mandible'.

Promotor was prof.dr. A.M. Kuijpers-Jagtman en dr. J.C. Maltha trad op als copromotor.

Academisch Ziekenhuis Groningen

Verslag van de International Conference on Maxillofacial Prosthetic Rehabilitation and Special Dental Care

Van 20 tot en met 22 november 1997 vond in het Academisch Ziekenhuis Groningen een congres plaats dat maxillofaciale prothetiek als thema had. Een volwaardige reconstructie zonder tandheelkundige implantaten is in geval van rehabilitatie na een oncologisch proces in en rond de mond eigenlijk altijd een compromis. Daarom, als het enigszins mogelijk is, vormen implantaten een integraal onderdeel van de therapie die tot optimaal herstel van orale functies en esthetiek leidt. Dat deze weg vol valkuilen zit en dat er nog diverse onzekerheden bestaan, werd door de sprekers telkenmale geïllustreerd. Opvallend was dat de gepresenteerde onderzoeksresultaten doorgaans voortkomen uit retrospectieve observatie en gebaseerd zijn op kleine en divers samengestelde groepen patiënten ('n = enough', 'ogen en oren vergelijken'). De les die uit de sterke wisselende resultaten kan worden getrokken is dan ook niet altijd duidelijk. Waarom vertonen vergelijkbare technieken in verschillende centra zulk wisselende resultaten?

Onderwerpen die aan bod kwamen waren onder andere:

- *Het tijdstip van implanteren.* Als tijdens de eerste chirurgische ingreep implantaten worden geplaatst, staat niets een snelle prothetische rehabilitatie in de weg. De patiënt is daarbij gebaat en hem wordt een extra ingreep bespaard. Het voorgaande vormt een exponent van de Groningse visie en vergt een multidisciplinaire aanpak, die niet overal te verwezenlijken blijkt. Een conservatievere aanpak (bijv. in het AZVU te Amsterdam) bestaat uit het plaatsen van implantaten nadat de patiënt een jaar tumorvrij is.

- *Het effect van bestraling en de implicatie voor de behandelingsplanning.* Tumoren in het hoofd-halsgebied worden veelal behandeld met een combinatie van chirurgie en bestraling. Bestraling kan leiden tot veranderingen in de weke delen en het bot; door wondgenezingsproblemen of osteoradionecrose kan dit resulteren in het verlies van implantaten. De algemene tendens is om implantaten te plaatsen voorafgaand aan de bestraling; deze vindt vier weken na de chirurgische interventie plaats. De kritische initiële fase in het proces van osseointegratie is dan reeds volbracht. De dosis ter plaatse van het implantaat moet kleiner zijn dan 50 Gy. Het belasten van de implantaten wordt

uitgesteld tot ten minste zes maanden na de chirurgische ingreep.

- *Het gebruik van hyperbare zuurstof.* In theorie kan door een behandeling in een hyperbare zuurstoftank het negatieve effect van bestraling op de harde en de weke delen ten dele worden gecompenseerd. Er bestaan echter nog geen gerandomiseerde onderzoeken naar de doelmatigheid van deze therapie.

Als de organisatie een prijs voor de beste presentatie had moeten uitreiken dan had deze moeten toekomen aan dr. Schliephake uit Hannover. Hij presenteerde een prospectief onderzoek naar de effecten op de spraak c.q. verstaanbaarheid van drie typen mondbodemreconstructies na tumorchirurgie. Omdat spraak voor een belangrijk deel bepaald of beperkt wordt door mobiliteit van de tong, is dit fenomeen onderzocht door middel van echografie tijdens het uitspreken van een aantal standaardzinnen en -lettergrepen. De verstaanbaarheid werd door een panel van logopedisten beoordeeld.

Collega Visch (Daniel den Hoed-kliniek, Rotterdam) presenteerde tienjaarsresultaten van implantaten bij bestraalde patiënten. Deze resultaten waren vanwege het grote aantal patiënten en de lange observatieperiode opvallend. Het overlevingspercentage na tien jaar was meer dan 90% voor de onderkaak en iets minder dan 70% voor de bovenkaak. Het verliespercentage voor de bestraalde bovenkaak was zo'n vijf keer groter dan voor de onbestraalde bovenkaak.

Misschien was de voordracht van mevrouw dr. G. Hufty uit Canada over kwaliteitsmanagement wel de voordracht die de aanwezigen het meest had moeten aanspreken en prikkelen. Zij brak een lans voor een strikt stapsgewijze, door een vaste procedure bepaalde behandeling van patiënten met mond- en aangezichtstumoren. Zij demonstreerde haar betoog aan de hand van de werkwijze binnen het centrum in Canada (COMPRU) waar zij werkzaam is. De noodzakelijke multidisciplinaire aanpak bij de behandeling van de oncologie-patiënt kan alleen werken als voor alle partijen duidelijk is wat hun rol in dat proces is. Kreten als 'plan what you do, do what you plan and then prove it' lijken meer thuis te horen in een managementcursus, maar geven de essentie van haar betoog weer.

Op zaterdag vond een symposium getiteld 'Special dental care for physically and mentally disabled patients' plaats. Sprekers waren A.L. Hallonsten, M. Hoff, P.C. Makkes en A. van Nieuw Amerongen. Gelijkijdig werd een workshop c.q. hands-on training maxillofaciale prothetiek gehouden. Voor zover mogelijk zijn MFP-technici in de achtung van ondergetekende na een dagje tekenen van oren, modelleren en kleu-

ren van een (siliconen) oorprothese tot nog grotere hoogten gestegen. Uw verslaggever zou geen patiënt met het eindresultaat van zijn geknutsel na een dag intensieve handenarbeid, zelfs niet in het donker, over straat durven sturen!

M.S. Cune, Maarssen

Agenda

Data der voornaamste wetenschappelijke congressen en vergaderingen in binnen- en buitenland

*Eerste vermelding

Binnen- en buitenland

*Donderdag 19 – vrijdag 20 februari

PAOT-cursus 'Enkeltandsvervanging en kleine brugconstructies op implantaten' door de afd. Mondziekten, Kaakchirurgie en Bijzondere Tandheelkunde van het Academisch Ziekenhuis Groningen. Kosten: f 850,-. Inlichtingen: mw. G. Boezerooij-Nobach; tel 050-361 2567.

*Donderdag 5 – zaterdag 7 maart

PAOT-cursus 'Suprastructuren op implantaten. De overkappingsprothese voor de onderkaak' door de afd. Mondziekten, Kaakchirurgie en Bijzondere Tandheelkunde van het Academisch Ziekenhuis Groningen. Kosten: f 1795,-. Inlichtingen: mw. G. Boezerooij-Nobach; tel 050-361 2567.

Vrijdag 6 – zaterdag 7 maart

Bionator-Cursus I, door de Nederlandse Vereniging voor Biologische Tandheelkunde. Docent: H. von Treuenfels (D.M.D.). Kosten: f 750,-; voertaal Duits. Locatie: Hotel Oud London, Zeist. Inlichtingen: G. Willemsen, tel.0343-431206 of bij secr. NVBT, tel. 0251-319037/320611.

Vrijdag 6 – zaterdag 7 maart

Cursus 'Orofasciale pijnen en dysfunctie van het kaakgewricht. Registratie rond pathologie, functie en herstel' door het Instituut voor Postacademische Vorming van de Vrije Universiteit Brussel (IPAVUB). Docenten: prof.dr. G. Wackens en M.A. Tabak. Locatie: Tandheelkundig Instituut van de VUB, Laarbeeklaan 101, 1090 Brussel. Inlichtingen: M.A. Tabak, Stomatologie en Maxillo-faciale Heelkunde, Academisch Ziekenhuis VUB, Laarbeeklaan 101, 1090 Brussel; tel. 00-32-2-477 6380. E-mail: stotkm@az.vub.ac.be.

*Vrijdag 6 maart

Cursus 'Diagnostiek en therapie bij pijn en dysfunctie' door Steenks. Kosten f 550,-.

Locatie: Dental Center for Postgraduate Courses, Saturnusstraat 6, 2132 HB Hoofddorp; tel. 023-561 3587; fax 023-561 2033.

Donderdag 12, 13, 18, 19 – vrijdag 20 maart

Cursus 'Lineaire regressie- en variantie-analyse' te Amstelveen. Inlichtingen: Postdoctoraal onderwijs Epidemiologie EMGO-Instituut, Vrije Universiteit Amsterdam; tel. 020-444 8188, fax 020-4448181; E-mail ehl.visser.emgo@med.vu.nl.

*Donderdag 12 – vrijdag 13 maart

PAOT-cursus 'Kaakchirurgische ingrepen in de algemene praktijk' door de afd. Mondziekten, Kaakchirurgie en Bijzondere Tandheelkunde van het Academisch Ziekenhuis Groningen. Kosten: f 1100,-. Inlichtingen: mw. G. Boezerooij-Nobach; tel 050-361 2567.

Vrijdag 13 maart en vrijdag 3 april

Van Hoytema-cursus 'Essentie van preventie'. Sprekers: dr. J.P. van Amerongen, dr. F.H.M. Mikx, prof. dr. A. van Nieuw Amerongen, dr. W.H.M. van Palenstein Helderman en dr. G.A. van der Weijden. Locatie: Gebouw de Vrijhof, Universiteit Twente te Enschede.

*Vrijdag 13 maart en 27 maart

Klinische cursus porseleinen facings en opgebakken porseleinen kroon door Burgers. Kosten f 1075,-. Locatie: Dental Center for Postgraduate Courses, Saturnusstraat 6, 2132 HB Hoofddorp; tel. 023-561 3587; fax 023-561 2033.

Donderdag 19 maart

Voorjaarsvergadering van het Nederlandsch Tandheelkundig Genootschap. Thema: Geriatrische tandheelkunde. Dagmoderator: dr. C. de Baat. Locatie: Trippenhuis te Amsterdam. Inlichtingen: Mw. Ch. Kemp-Scholte, Heerdlaan 20, 6721 GM Bennekom; tel. 0318-414720.

Donderdag 19 en 26 maart, en 23 april

Cursus 'Orthodontie, de functionele weg' door het Instituut voor Postacademische Vorming van de Vrije Universiteit Brussel (IPAVUB). Docent: C. Luyten. Locatie: Auditorium Kiekens, Academisch Ziekenhuis VUB, Laarbeeklaan 101, 1090 Brussel. Inlichtingen: C. Luyten, Stomatologie en maxillofaciale heelkunde, Academisch Ziekenhuis VUB, Laarbeeklaan 101, 1090 Brussel; tel. 00-32-2-477 6380. E-mail: stotkm@az.vub.ac.be.

Vrijdag 20 maart

Landelijke studiedag implantologie door de NVOI. Locatie: NVOI-congresbureau, mw. Exalto, 0229-541332.

Vrijdag 20 maart

Van Hoytema-cursus 'De (on)mogelijkheden van digitale radiologie'. Docenten:

prof.dr. P.F. van der Stelt en dr. G.C.H. Sanderink. Tijd: 9.00-17.00 uur. Locatie: Van Hoytema Cursus Centrum (HCC), Balistraat 25, ingang Antillenstraat, Hengelo. Kosten: f 575,-. Inlichtingen: dr. G.J. Van Hoytema Stichting, postbus 89, 7500 AB Enschede; tel.053-4892409.

Zaterdag 21 maart

Cursus 'Facings, een uitdaging om weer te lachen' door het Instituut voor Postacademische Vorming van de Vrije Universiteit Brussel (IPAVUB). Docenten: M.A. Tabak en Ir. H. Ottevaere. Locatie: Tandheelkundig Instituut van de VUB, Laarbeeklaan 101, 1090 Brussel. Inlichtingen: M.A. Tabak, Stomatologie en Maxillo-faciale Heelkunde, Academisch Ziekenhuis VUB, Laarbeeklaan 101, 1090 Brussel; tel. 00-32-2-477 6380. Email: stotkm@az.vub.ac.be

Maandag 23 – vrijdag 27 maart

Stichting Intercongress organiseert de cursus 'Complications and solutions in dentistry'. Docenten zijn H. en M. Salama en prof. K. Lang. De cursus vindt plaats in het Elephant Hills hotel te Victoria Falls in Zimbabwe. Inlichtingen: E. van Heeswijk, tel. 020-6425130; Meeting & Convention Travel, tel. 0297-531322.

*Maandag 23 maart

Cursus 'Initiële parodontale therapie en onderhoudsbehandelingen' door Smeeckens. Kosten: f 425,-. Locatie: Dental Center for Postgraduate Courses, Saturnusstraat 6, 2132 HB Hoofddorp; tel. 023-561 3587; fax 023-561 2033.

Dinsdag 24 – vrijdag 27 maart

Cursus 'Epidemiologisch onderzoek: de praktijk' te Amstelveen. Inlichtingen: Postdoctoraal onderwijs Epidemiologie EMGO-Instituut, Vrije Universiteit Amsterdam; tel. 020-4448188, fax 020-4448181; E-mail ehl.visser.emgo@med.vu.nl.

Vrijdag 27 maart

Voorjaarscongres met de titel 'Back to basics' van de Nederlandse Vereniging voor Parodontologie. Locatie: Jaarbeurs te Utrecht. Inlichtingen: Secr. NVvP, postbus 24, 9649 ZG Muntendam; tel. 0598-627309; fax 0598-623789.

Vrijdag 27 maart

DMO-voorjaarsvergadering te Zeist. Inlichtingen: DMO-secretariaat, tel. 0546-820659.

Vrijdag 27 maart

Voorjaarsvergadering Nederlands Vereniging voor Kindertandheelkunde te Utrecht. Thema: 'Kinderen met een gebruiksaanwijzing'. Wetenschappelijk deel van de vergadering begint om 11.00 uur en zal worden gehouden in samenwerking met de Vereniging tot Bevordering der Tandheelkundige

Gezondheidszorg voor Gehandicapten. Inlichtingen: mw. T.A.J. Snoeks, secr. NVvK, Maaseikstraat 2, 1066 LX Amsterdam; tel. 020-6718414.

***Zaterdag 28 maart**

WTA 65 jaar. Feestelijk lustrumprogramma: Fraai werk!? Pameijers visie in Orpheus te Apeldoorn. Inlichtingen: WTA-secretariaat, mw. G.J. Toxopeus, tel. 030-6040798.

Maandag 30 maart – vrijdag 3 april

Cursus 'Logistische regressie en analyse van overlevingsduren' te Amstelveen. Inlichtingen: Postdoctoraal onderwijs Epidemiologie EMGO-Instituut, Vrije Universiteit Amsterdam; tel. 020-444 8188, fax 020-4448181; E-mail ehl.visser.emgo@med.vu.nl.

Donderdag 2 – zaterdag 4 april

Advanced European Bioethics Course met als thema 'Ethics and Palliative Care'. Onderwerpen zijn o.a. de evaluatie van palliatieve zorg, ethiek en pijnmanagement en zinloosheid van medisch handelen. Sprekers komen uit diverse landen. De voertaal is Engels. Inlichtingen: dr. B. Gordijn, KUN, 232 vakgroep Ethiek, Filosofie en Geschiedenis van de Geneeskunde, postbus 9101, 6400 HB Nijmegen; tel. 024-3615320; fax 024-3540254; E-mail b.gordijn@efg.kun.nl; internet <http://www.azn.nl/fmw/maatschp/pallia1.htm>.

Donderdag 2 – vrijdag 3 april

Van Hoytema-cursus 'Klinische endodontologie'. Docenten: M. de Cleen, mw. F. Kuenen. Tijd: 14.00-17.00 uur en 9.00-17.00 uur. Locatie: Van Hoytema Cursus Centrum (HCC), Balistraat 25, ingang Antillenstraat, Hengelo. Kosten: f 990,-. Inlichtingen: dr. G.J. Van Hoytema Stichting, postbus 89, 7500 AB Enschede; tel.053-4892409.

Vrijdag 17 april

Voorjaarscongres van de NVT i.s.m. COBIJT met als thema 'Bijzondere tandheelkunde'. Locatie: Jaarbeurs Congresgebouw, Beatrixzaal te Utrecht. Inlichtingen: NVT-secretariaat, Rietgors 10, 3435 CB Nieuwegein; tel. 030-6040798 en fax 030-6041500.

Donderdag 23 – zaterdag 25 april

VTT'98, vakbeurs voor tandheelkunde, tandtechniek en mondhygiëne. Locatie: Jaarbeurs te Utrecht. Inlichtingen: ESC expo, postbus 2139, 2800 BG Gouda; tel. 0182-538166; fax 0182-536867.

Donderdag 23 april

Klinische avond voor tandartsen door Afdeling Mondziekten, Kaakchirurgie en Bijzondere Tandheelkunde, AZ Groningen. Thema: 'Kaakosteotomieën in teamverband'. Sprekers: M.W.J. Bierman en dr. J.

Jansma. Locatie: Blauwe zaal, AZG, Hanzeplein, 1, 9700 RB Groningen. Inlichtingen: dr. J. Jansma, tel. 050-3612567.

***Donderdag 23 – vrijdag 24 april**

PAOT-cursus 'Apexresectie' door de afd. Mondziekten, Kaakchirurgie en Bijzondere Tandheelkunde van het Academisch Ziekenhuis Groningen. Kosten: f 1100,-. Inlichtingen: mw. G. Boezerooij-Nobach; tel 050-361 2567.

Vrijdag 24 april

Voorjaarsvergadering van de Nederlandse Vereniging voor Endodontologie. Inlichtingen: W.J. van Driel, secr. NVvE, Admiraal de Ruytersingel 38, 2253 TX Voorschoten; tel./fax 071-5761539.

Vrijdag 24 april

Voorjaarsvergadering van de Nederlandse Vereniging voor Orthodontische Studie (NVOS). Inlichtingen: J.W. Booij, tel. 0183-660772.

Vrijdag 24 april

'Orale implantologie: een nadere kennismaking'. Fase I-cursus georganiseerd door de NVOI; sprekers: S. Hiemstra, M.L.A. Kaptein, J. Plooi. Locatie: VTT beurs, Jaarbeurs Utrecht. Aanvang: 9.30 uur. Informatie: NVOI congresbureau, mw. J. Exalto, 0229-5411332.

***Vrijdag 1 mei**

Cursus 'Problemen voor, na en tijdens endodontische behandelingen' door Peters. Kosten: f 295,-. Locatie: Dental Center for Postgraduate Courses, Saturnusstraat 6, 2132 HB Hoofddorp; tel. 023-561 3587; fax 023-561 2033.

Zaterdag 9 mei

Symposium 'Gerodontologie' door de afdelingen tandheelkunde van de Katholieke Universiteit Nijmegen, de Rijksuniversiteit Gent en de Katholieke Universiteit Leuven. Sprekers zijn: prof.dr. W. Kalk, prof.dr. I. van der Waal, dr. C. de Baat, dr.B. Lagaay, en dr. W. Willemsen, prof.dr. J. De Boever en prof.dr. G. Vanherle. Locatie: Antwerpen. Inlichtingen: secr. VVT, Izegemstraat 2/4 8770 Ingelmunster, België. Tel. 0032-51304017; fax 0032-51316105. E-mail: eddydevos@theoffice.net

***Vrijdag 15 mei**

Cursus 'Het opbouwen van vitale en avitale elementen' door Pameijer. Kosten: f 550,-. Locatie: Dental Center for Postgraduate Courses, Saturnusstraat 6, 2132 HB Hoofddorp; tel. 023-561 3587; fax 023-561 2033.

***Donderdag 28 mei**

PAOT-cursus Dento-alveolaire traumatologie, diagnostiek en behandelplanning' door de afd. Mondziekten, Kaakchirurgie en Bij-

zondere Tandheelkunde van het Academisch Ziekenhuis Groningen. Kosten: f 325,-. Inlichtingen: mw. G. Boezerooij-Nobach; tel 050-361 2567.

Donderdag 28 mei

Van Hoytema-cursus 'Medische urgente situaties in de tandheelkunde'. Docent: prof.dr. L. Abraham-Inpijn. Tijd: 14.00-22.00 uur. Locatie: Van Hoytema Cursus Centrum (HCC), Balistraat 25, ingang Antillenstraat, Hengelo. Kosten: f 400,-. Inlichtingen: dr. G.J. Van Hoytema Stichting, postbus 89, 7500 AB Enschede; tel.053-4892409.

Donderdag 28 – zaterdag 30 mei

Derde lustrum van de NVOI; voorjaarscongres i.s.m. het International Congress of Oral Implantologists (ICOI): 'Amsterdam '98: Going beyond the implant'. Locatie: RAI-congresgebouw te Amsterdam. Inlichtingen: mw. J. Exalto, tel. 0229-541332.

***Zaterdag 30 mei – 13 en 20 juni**

Van Hoytema-cursus 'Klinische cursus vervaardigen van kronen'. Docenten: dr. P. van der Kuij, F. de Vries. Tijd: 9.00-16.00 uur. Locatie: Van Hoytema Cursus Centrum (HCC), Balistraat 25, ingang Antillenstraat, Hengelo. Kosten: f 2400,-. Inlichtingen: dr. G.J. Van Hoytema Stichting, postbus 89, 7500 AB Enschede; tel.053-4892409.

***Vrijdag – zaterdag 6 juni**

Cursus 'Occlusie, analyse en inslijpen' door Pameijer en Burgers. Kosten: f 1175,-. Locatie: Dental Center for Postgraduate Courses, Saturnusstraat 6, 2132 HB Hoofddorp; tel. 023-561 3587; fax 023-561 2033.

Woensdag 10 juni

Congres 'Communication in health care' aan de Vrije Universiteit te Amsterdam. Nivel, tel. 030-2319946.

Vrijdag 19 – zaterdag 20 juni

ADA-Amsterdam: Summermeeting van de Association of Dental Anaesthetists met als onderwerpen effecten van lachgas, intraveneuze sedatie en algehele anesthesie buiten het ziekenhuis. Locatie: Het Trippenhuys te Amsterdam. Inlichtingen: dr. P.C. Makkes, tel. 020-5188541; fax 020-5188552.

Vrijdag 19 juni

Cursus 'Gerechtigde tandheelkunde' door het Instituut voor Postacademische Vorming van de Vrije Universiteit Brussel (IPA-VUB). Docenten: prof.dr. G. Wackens en M.A. Tabak. Locatie: Auditorium Kiekens, Academisch Ziekenhuis VUB, Laarbeeklaan 101, 1090 Brussel. Inlichtingen: M.A. Tabak, Stomatologie en Maxillo-faciale Heelkunde, Academisch Ziekenhuis VUB, Laarbeeklaan 101, 1090 Brussel; tel. 00-32-2-477 6380. Email: stotkm@az.vub.ac.be.